

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Nieminen, I. & Hiitti, M. (2022) Vanuvasta tukea nuorten vanhempien osallisuuteen. TAMK-blogi, 30.11.2022.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/vanuvasta-tukea-nuorten-vanhempien-osallisuuteen/>

Vanuvasta tukea nuorten vanhempien osallisuuteen

30.11.2022 — Arja Hautala

Vahvistuva nuori vanhemmuus (Vanuva) on Euroopan sosiaalirahaston rahoittama ja Tampereen ammattikorkeakoulun toteuttama hanke, jonka tavoitteena on tukea nuorta vanhemmuutta ja lisätä osallisuuden kokemusta. Vanuvan kohderyhmänä ovat syrjäytymisriskissä olevat alle 30-vuotiaat Pirkanmaalla asuvat vanhemmat. Hankkeessa kehitetään interventioita, joissa hyödynnetään muun muassa 360VR-videoita.

Ensimmäinen interventio toteutettiin huhti-toukokuussa 2022. Interventioon osallistui kaksi äitiä, jotka tapasivat hankkeen asiantuntijoiden kanssa neljä kertaa viikon välein. Äidit saivat itse toivoa käsiteltäviä aiheita osallisuuden periaatteiden mukaisesti. Interventioissa käsiteltiin muun muassa omaa äitiyden tarinaa, raskaaksi tulemistä ja ympäristön suhtautumista raskaasuutiseen. Äitien kanssa käsiteltiin myös vanhemmuuteen liittyviä huolia, ja pohdittiin, millaiseksi arki muuttuu sen jälkeen, kun lapsi menee hoitoon kodin ulkopuolelle. Äitejä tuettiin löytämään itselle sopivat koulutuspolut. Interventioiden aikana tärkeänä aiheena oli myös ylisukupolvisuuden teema – äidit pohtivat omaa lapsuuttaan ja miettivät, mitä sieltä haluavat siirtää omaan vanhemmuuteensa ja mistä haluavat luopua.

Vanuvaan osallistuneiden näkemyksiä osallisuudesta

Osallistuminen on yksi väylä osallisuuden kokemiseen (THL 2021). Interventioon osallistuneet kertoivat hanketyöntekijöille näkemyksiään siitä, millaisena he kokivat Vanuvan interventioon osallistumisen. Heidän mukaansa Vanuvan interventiotapaamiset antoivat heille

syyn lähteä kotoa ulos ja paikan mihin mennä: ”*Se oli hyvää vaihtelua tähän arkeen, sai jonkun syyn poistua kotoa.*” Tämä pienikin askel on heille merkityksellinen, sillä hankkeessa olemme havainneet, että yksi syy siihen, miksi kohderyhmämme tavoittaminen on hyvin haasteellista, on se, että heillä ei välttämättä ole voimavaroja lähteä kotoa ulos eikä heillä myöskään ole tukiverkostoa, joka tukisi heidän liikkumistaan kodin ulkopuolella. Mahdollisuudet osallisuuden kokemukseen ovat sitä pienemmät mitä suppeampi oma elinpiiri on.

Osallistujat kokivat myös interventioryhmän ilmapiirin turvallisenä: ”*Mun mielestä oli tosi kiva, että siellä sai keskustella avoimesti.*” Tässä ympäristössä rakentui vuorovaikutusta, joka mahdollisti osallistujien kokemuksen yhteenkuuluvuudesta. Tämä näyttäytyi kokemuksena vertaistuesta, kuten yksi osallistujista kuvaili: ”*Sai siinä semmosta että mä en olekaan ainut joka aattelee tällä lailla ja en oo ainut nuori vanhempi. Siinä sai sitä nuoren äidin vertaistukea.*” Lahtisen & Pekkarisen (2020) mukaan positiiviset vuorovaikutussuhteet mahdollistavat osallisuuden rakentumista. Vaikuttaa siltä, että juuri näin tapahtui osallistujien keskuudessa Vanuvan interventiotapaamisten aikana.

Vanuvaan osallistuneiden kertomuksista kuvastui hyvin se, kuinka tavallaan pienillä toimilla meillä kaikilla on mahdollista edistää näiden vanhempien osallisuuden kokemusta. Aito kohtaaminen, jossa henkilöt kokevat tullessa nähdyksi ja kuulluksi, on keskeistä Vanuvan kohderyhmän tapaamisissa.

Työ vanhemmuuden ja osallisuuden kokemuksen vahvistamiseksi jatkuu. Syksyllä 2022 järjestettiin toinen Vanuva-ryhmä, mihin osallistui 6 vanhempaa ja heidän 6 lastaan. Keväällä 2023 järjestetään jälleen uusia ryhmiä, joihin ilmoittautuminen on käynnissä.

Hankkeen verkkosivut: <https://projects.tuni.fi/vanuva/>

Lähteet:

Lahtinen J. & Pekkarinen E. 2020. Yhteensointuvia ja epävireisiä kohtaamisia lastensuojelussa. Tutkimus osallisuudesta ja lastenkotien retkistä. Yhteiskuntapolitiikka 85 (2), 157–167.

Isola A-M, Kaartinen H, Leemann L, Lääperi R, Schneider T, Valtari S & Keto-Tokoi A. 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Työpaperi 33/2017. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy.

Kirjoittajat: Lehtori Irja Nieminen ja lehtori Milla Hiitti, Sosiaali- ja terveysala, TAMK
Kuva: Pexels